

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΧΕΝΡΥ ΤΖΑΦΕΡΣΟΝ

Ο ΞΑΝΘΟΣ ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΟΥ ΜΠΡΟΥΚΛΙΝ

Η Μάρτζορ Σμίθ αγαπούσε δυο πράγματα στον κόσμο: το σκύλο της, ένα τόσο δα σκυλάκι που χωρούσε στην τσέπη του γούνινου παλτού της και τον νεαρό Τζάκ, τον ιδιοκτήτη της πιο όμορφης και της πιο γρήγορης κούρσας της Νέας Υόρκης. Στο πολυτελές μέγαρό της ή Μάρτζορ, εκεί στην 25η Λεωφόρο, διασκεδάζε με την φροντίδα του «Μπιούτυ», του μάθαινε ένα σωρό ώμορφα παιχνίδια κ' ίσως αν πήγαινε ή γλώσσα του θα μπορούσε να τον κάνει ακόμα να μιλήσει αγγλικά. Ο «Μπιούτυ» ήταν ο κυρίαρχος του κολοσσιαίου εκείνου μεγάρου. Σαράντα υπηρέτες τρέχαν να ικανοποιήσουν κάθε επιθυμία του και δυο κομψές καμαριέρες, σωστές δούκισσες της «Αγίας» Ρωσίας, είχαν αναλάβει τη φροντίδα της περιποίησής του. Ο «Μπιούτυ» ήταν ένας μικροσκοπικός τετράποδος σουλτάνος κακοαναθρεμμένος και πεισματάρης, που διαρκώς τους κορόιδευε όλους βγάζοντας τη γλωσσίσσα του. Είχε ακόμα κάτι σουβλερά κι' επικίνδυνα δόντια που τρυπούσαν τις μεταξωτές κάλτσες των καλεσμένων της Μάρτζορ, δάγκωναν τους υπηρέτες και ξέσχιζαν τα πανάκριβα μαξιλάρια των ντιβανιών.

Κανείς, ωστόσο, δεν διαμαρτυρόταν, γιατί ο μίστερ Έντυ Σμίθ, ο πατέρας της Μάρτζορ, προκειμένου για τον «Μπιούτυ» της κόρης του, ήταν πρόθυμος να πληρώσει τα μαλλιά της κεφαλής του. Πλήρως διαρκώς πρόθυμα ό,τι του ζητούσαν κ' ήταν ανοιχτοχέρης και κυλόκαρδος.

Κι' αυτή ακριβώς ή προθυμία του ήταν ή αφορμή της ξαφνικής δυστυχίας της Μάρτζορ. Μια συμμορία «Κιννάπερς» ύστερ' από μια πολύωρη σύσκεψη, απέφασε να απαγάγη τον «Μπιούτυ». Ένας τόσο αγαπημένος σκύλος είχε πολύ καλύτερος από παιδιά. Αν κατάφερναν να τον κλέψουν, θα έκαναν ασφαλώς την τύχη τους. Το λιγώτερο θα βάζαν στο χέρι πενήντα χιλιάδες δολάρια. Και άμέσως έβαλαν σ' έφαρμυξη το σχέδιό τους. Ήξεραν ότι ή μίς Μάρτζορ δυο φορές την εβδομάδα πήγαινε κι' έβλεπε τον Τζάκ, τον φίλο της με την όμορφη λιμουζίνα. Και δυο φορές την εβδομάδα ο «Μπιούτυ» για τρεις ώρες κλειδωνόταν στο σαλόνι του Τζάκ κ' ήταν ελεύθερος να κάνει όσες ζημιές ήθελε και να κομματιάσει ό,τι μπορούσε με τα δόντια του, έκδικούμενος αυτή την εγκατάλειψη της κυρίας του. Ο «Μπιούτυ» όσο ήταν μικρός, τόσο ήταν κι' έξυπνος. Έτσι θα μπορούσε κανείς να πη ότι καταλάβαινε πως ή Μάρτζορ αυτές τις ώρες τον ξεχνούσε στην άγκαλιά του Τζάκ. Γι' αυτό το λόγο κιόλας πήγαινε κι' έχωνε το μουσούδι του στη χαρραμάδα της κλειδωμένης πόρτας και γρύλλιζε απειλητικά, έτσι ακριβώς σαν ένας άπαθης σκύλος. Οί κακοποιοί, λοιπόν, που ήξεραν αυτό το μαρτύριο του «Μπιούτυ», σκέφτηκαν να τον γλυτώσουν για λίγο από τις... στενοχώριες του. Έκαναν προσεκτικές μελέτες και τέλος ώργάνωσαν την απαγωγή. Το διαμέρισμα του Τζάκ βρισκόταν στο δέκατο πάτωμα ενός ουρανοξύστου. Απετελείτο από έξη δωμάτια κ' ήταν επιπλωμένο με μια μυθική πολυτέλεια, γιατί ο Τζάκ ήταν τόσο πλούσιος όσο κ' ή Μάρτζορ. Ωστόσο, επειδή συχνά δεχόταν υποπτες λιγάκι επισκέψεις κι' επειδή δεν ήθελε να έχει πολλές κακές γλώσσες στο σπίτι του, είχε έναν μόνο μαύρο υπηρέτη, αληθινό μολοσσο και σωστό κέρβερο. Με μια γροθιά του θα μπορούσε να γκρεμίσει ένα σπίτι! Για τους απαγωγείς αυτός ο μαύρος ήταν το σοβαρότερο εμπόδιο. Έπρεπε με κάθε θυσία να τον καταστήσουν ακίνδυνο. Όσο για τους έρωτευμένους, αυτοί ήσαν τόσο άφωσιωμένοι στα χάνδια τους που δεν έπαιρναν είδησι αν γκρεμιζόταν κι' αυτό το σπίτι ακόμα.

— Πρέπει να του καρφώσουμε ένα μαχαίρι στην καρδιά... δήλωσε μ' απάθεια ο δήμιος της συμμορίας. Θα πλησιάσω από ένα παράθυρο. Θα τον σημάδεψω και δεν θα προλάβει ούτε ν' ανοίξει τα μάτια του...

— Όχι αίματα, παρετήρησε ο αρχηγός, ένας νέος με καλή ανατροφή που είχε παρασυρθεί στον υπόκοσμο. Ξέρεις πολύ καλά ότι ο «ώμορφος Μπόμπ» δεν βιάζει ποτέ τα χέρια του στο αίμα.

— Να τον ναρκώσουμε τότε με κανένα φάρμακο, πρόσθεσε ένας άλλος άσος της συμμορίας.

— Καλύτερα να του στρίψουμε το λαιμό με μια σιδερένια τανάλια, είπε ένας άλλος.

— Τίποτε από αυτά, είπε πάλι ο αρχηγός. Θα τον «τσουβαλιάσουμε». Εκεί που θα κάθεται και θα διαβάσει την Ίερά Βίβλο, θα του φορέσετε ένα σακκι και θα τον δέσετε. Ύστερα θα τον κλειδώσετε στο γραφείο του Τζάκ, θα πάρετε το σκυλί και θα το σκάσετε.

— Ωραία! Έκαναν οί κακοποιοί και κανόνισαν την ώρα που θα έβαζαν σ' ενέργεια το «κόλπο» τους.

Κι' αλήθεια αυτό το τέχνασμα πέτυχε περίφημα κι' ο «Μπιούτυ» κουβαλήθηκε στον αρχηγό μέσα στην τσέπη ενός συμμορίτη. Όταν ο Μπόμπ τον έβαλε πάνω στο τραπέζι του δεν μπόρεσε να κρατήσει τα γέλια. Ο «Μπιούτυ» που φαίνεται είχε μισοκοιμηθεί στην τσέπη του απαγωγέως του, χασμουρήθηκε κι' ύστερα βάλθηκε να κουνάει την ουρά του.

— Έχει όρεξι να πιάσουμε φίλια, είπε ο Μπόμπ. Έστω, αφού πρόκειται να μας δώσει πενήντα χιλιάδες δολάρια!..

Και για να τον κυλοπιήσει του έδωσε ένα μπισκότο. Ύστερα βάλθηκε να παίξει μαζί του, να κάνει τουμπες και να γελάει από την καρδιά του. Μά κι' ο «Μπιούτυ» φαίνεται ότι ήταν εύχαριστημένος που είχε γλυτώσει από τη μαρτυρική επίβλεψη των υπηρετιών της Μάρτζορ. Για να δείξει δέ τον ένθουσιασμό του, πήγε και χώθηκε στις στάχτες της σόμπας κι' έπειτα άρχισε να ροκανίζει ένα κόκκαλο.

— Σπουδαίο πράγμα ή ελευθερία! Έκανε ο Μπόμπ κυττάζοντας τον «Μπιούτυ».

Και δίχως να ξέρη γιατί, άρχισε να αισθάνεται μια μεγάλη συμπάθεια γι' αυτό το μικροσκοπικό σκυλί, που χαίροταν το ξεσκλάβωμά του.

Ωστόσο, στο μέγαρο του Έντυ Σμίθ την ίδια ώρα συνέβαιναν σπουδαία πράγματα. Η μίς Μάρτζορ είχε γυρίσει μισοπεθαμένη από τη θλίψη της, είχε κυριευθεί από μια νευρική κρίσι κ' ήταν άπαρηγόρητη για το χαμό του «Μπιούτυ». Όταν είδε ότι είχε εξαφανισθεί ο σκύλος της από το σαλόνι του Τζάκ, μόνο που δεν έπνιξε το φίλο της από το κακό της. Μάλλον μαζί του, του έχωσε τα νύχια της στο πρόσωπό του και του δήλωσε ότι αν δεν βρισκόταν ο σκύλος, έπρεπε κι' αυτή να την ξεγράψει. Με την ίδια απειλή ή Μάρτζορ είχε τρομοκρατήσει και τον αγαθό πατέρα της. Κι' εκείνος, για να ιδη πάλι το χαμόγελο στα χείλη της κόρης του, ώργάνωσε μια ομάδα αναζητήσεως με ιδιωτικούς αστυνομικούς, δημοσίεψε στίς εφημερίδες ένα σωρό άγγελίες και ύπεσχέθη πέντε χιλιάδες δολάρια στον άνθρωπο που θα έφερνε πίσω τον «Μπιούτυ».

Μά ή μέρες περνούσαν χωρίς ο «Μπιούτυ» να δείχνει σημεία ζωής. Η Μάρτζορ ήταν άπαρηγόρητη. Είχε αδυνατίσει από τη θλίψη της και οί γιατροί αναγκάστηκαν να της συμβουλέψουν ένα σωρό φάρμακα και να της συστήσουν να μείνη στο κρεβάτι.

Μά κι' ο Τζάκ, από την έρωτική απελπισία του είχε αναστατώσει τον κόσμο για να βρη τον καταραμένο «Μπιούτυ». Κ' ή ιστορία θα συνεχιζόταν, αν τέλος οί γκάγκστερς δεν έστελναν τη σχετική τους δήλωση.

Όταν την διάβασε ο Σμίθ, κοκκίνησε, φούσκωσε σαν μπαλλόνι και τέλος χτύπησε με λύσσα την γροθιά του πάνω στο τραπέζι.

— Πενήντα χιλιάδες δολάρια; ούρλιαξε. Πενήντα χιλιάδες δολάρια! Μ' αυτό είναι τρομαχτικό!...

Κι' έσπευσε να το πη της κόρης του. Μά εκείνη τινάχτηκε από το κρεβάτι κι' άρχισε να ξεφωνίζει από τη χαρά της. Κι' ο Έντυ Σμίθ, βέβαιος πια ότι θα έχανε την κόρη του αν ήρνητο να πληρώσει, υπέγραψε το τσέκ και το παρέδωσε στους γκάνστερς. Κι' ο «Μπιούτυ» γύρισε θριαμβευτικά στην Μάρτζορ. Έγινε μάλιστα μια μεγαλοπρεπή δεξίωση προς τιμήν του κι' οί οί φίλοι τους θεώρησαν καθήκον τους να παρευρεθούν σ' αυτή.

Μά το ίδιο βράδυ ο «Μπιούτυ» το έσκασε από το

ΡΩΣΣΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΑΠΟ ΤΑ „ΣΕΝΙΛΙΑ” ΤΟΥ ΙΒΑΝ ΤΟΥΡΓΚΕΝΙΕΦ

Ο ΖΗΤΙΑΝΟΣ

Περνούσα απ' ένα δρόμο... Με σταμάτησε ένας ζητιάνος, ένα έτοιμόρροπο γεροντάκι: Μάτια κατακόκκινα, φωτιά, δακρυσμένα, χείλια μπλάβα, θρώμικα ράκη, συχαμερά έλκη... "Ω, πόσο τόν έκανε άπαισιο ή φτώχεια!..."

Μου άπλωσε τó συχαμερό πρησμένο χέρι του... "Εστέναζε, έμούγγριζε ζητώντας βοήθεια..."

"Αρχισα να ψάχνωμαι όλουθε... Ούτε λεπτά, ούτε πορτοφόλι, ούτε ρολόγι, ούτε καν μαντήλι... Τίποτε δεν είχα πάρει μαζί μου."

Ο ζητιάνος περίμενε και τó τεντωμένο χέρι του τρεμούλιαζε.

Δίχως να ξέρω τί κάνω, έκτός του έαυτου μου, σατισμένος πήρα τó πρησμένο χέρι του και τóσφιξα:

— Μη βαρυγομάς, άδερφέ μου, του λέω. Τίποτα δεν έχω να σου δωσω.

Ο ζητιάνος κάρφωσε πάνω μου τά δακρυσμένα του μάτια, τά μπλάβα χείλια κουνηθήκαν, χαμογέλασε και... μουσφίξε τά παγωμένα δάχτυλά μου.

— Και τί μ' αυτό; μουρούρισε. Κι' αυτό έλεημοσύνη είνε, σ' ευχαριστώ, άδερφέ μου!

Και τότε μου φάνηκε ότι κι' εγώ δέχτηκα έλεημοσύνη απ' εκείνον τόν άδερφό.

Η ΜΑΡΟΥΣΚΑ

"Όταν ζούσα στην Πετρούπολι, και μου τύχαινε να πάρω άμάξι, αρχίζα φιλοκουβεντα πάντα με τόν άμαξά.

Ξεχωριστά όμως μου άρεσε να κουβεντιάζω με τούς άμαξήλατες τής νυχτός, φτωχούς μουζίκους, πούρχόντουσαν απ' τά προάστεια στην Πετρούπολι με τά έλκηθρα τά θαμμένα με ώχρα και τά παληαλογάκια τους, για να πιάσουν κανένα παρά και να έξαγοράσουν τήν άπελευθέρωσί τους από τόν «άφέντη». Μου συνέβη κάποιε να πάρω έναν τέτοιο άμαξά. Ο άμαξάς αυτός ήταν παλληκάρι ψηλό, λιγερό, με δροσάτα μάγουλα, καταγάλανα γλυκά μάτια, μπράτσα 'Ηρακλή, με μιά λέξι λεβεντουργιά.

— Περιέργο, είπα μέσα μου, πώς κατορθώνει και στέκε-

μέγαρο και τράβηξε στο δρόμο. Είχε συνηθίσει στην έλευθερία και στην άλητική ζωή κ' είχε τρέξει να βρή τόν «ζωμορφο Μπόμπ», με τόν όποιο είχαν πιάσει φιλιές στο μεταξύ αυτό. Όταν εκείνος τόν είδε να παρουσιάζεται μπροστά του και να κουνάη τήν ουρίτσα του, τά έχασε. Σκέφθηκε μάλιστα ότι έπρεπε να τόν γυρίση στο μέγαρο, άφου άλλωστε είχε πληρωθή τόσο καλά. Και πράγματι, τόν έστειλε με τόν ύπηρέτη του.

Η Μάρτζορσ που κόντεψε πάλι να χάση τή ζωή της από τή θλίψη της, μόλις τόν είδε άρχισε να κλαίη από τή χαρά της, μά σαν γυναίκα πειράχτηκε που ό άγνωστος τής είχε στείλει τόν «Μπιούτ» με τόν ύπηρέτη του και δεν τόν είχε φέρει ό ίδιος. Γι' αυτό είπε στον καμαριέρη του:

— Να πήτε στον κύριό σας ότι πρέπει να έρθη να μου ζητήση συγγνώμη. Κάθε Πέμπτη άπόγευμα δέχομαι λίγους φίλους. "Ας έρθη λοιπόν να τόν γνωρίσω για να ιδώ ποιός είνε ό άνθρωπος που δεν με λογαριάζει!..."

Κι' ό Μπόμπ, για να διασκεδάση πήγε πράγματι στο μέγαρο τής Μάρτζορσ. Τότε όμως συνέβη κάτι τρομερό. Η ιδιότροπη νέα γοητεύτηκε από τήν ωμορφιά αυτού του κακού ξανθού άγγέλου του Μπροούκλιν και τόν αγάπησε παράφορα. Κι' αυτή ή αγάπη έκανε τόν Μπόμπ να έγκαταλείψη τήν έγκληματική ζωή, να γίνη ένας τίμιος άνθρωπος και να παντρευτή τή Μάρτζορσ, άφου, άλλωστε, κι' ό «Μπιούτ» ήταν άπολύτως σύμφωνος για τόν γάμο αυτό...
ΧΕΝΡΥ ΤΖΑΦΕΡΣΟΝ

ται σε τέτοιες πλάτες αυτό τó ράκος, ό μαντύας του.

Τώμορφο και άτριχο πρόσωπο του άμαξά μου φαινόταν σκοτεινιασμένο, μελαγχολικό, βαρυεστημένο...

— Τί έχεις, λεβέντη μου; τόν ρώτησα. Γιατί δεν έχεις όρεξι; Σε τρώει τίποτα;

— Με τρώει, άφέντη μου, με τρώει τέτοια λύπη, που χειρότερη δεν γίνεται. Η γυναίκα μου πέθανε! μ' άποκριθήκε.

— Τήν αγαπούσες τή γυναίκα σου;

Χαμήλωσε λίγο τó κεφάλι του και μ' άπάντησε:

— Τήν αγαπούσα, κύριε! Όχτώ μήνες είνε... Δεν μπορώ να τήν ξεχάσω. Μου πιπιλίζει τήν καρδιά! Και τί τής ήρθε να πεθάνη; Νέα, γερή!... Σε μιά μέρα ή χολέρα τήν έσφαξε.

— Καλή γυναίκα ήταν;

— "Αχ, κύριε! βαρυαναστέναξε ό φτωχός, τί ταιριασμένα που ζούσαμε μαζί! Πέθανε χωρίς ναμαι κοντά της. "Αμα τόμαθα έδω — γιατί που λέτε τήν έθαψαν εύθους-εύθους — έτρεξα στο χωριό, στο σπίτι. "Εφτασα περασμένα τά μεσάνυχτα. Μπήκα στην καλύβα μου, στάθηκα στη μέση και λέω σιγανά-σιγανά: «Μαριγώ, έ, Μαριγώ! Ποδσαι, Μαρούσκα μου;» Μονάχα τó τριζόνι τσιτσιρίζε. Με πήραν τά κλάματα.

Κάθησα κατά γής και χτύπησα τή γή με τή γροθιά μου.

— "Αχόρταγη, τής λέω, κοιλιά! Τήν κατάπιες τó λοιπόν... Φάγε με κι' έμένα! "Αχ, Μαριγώ! Μαρούσκα μου, ποδσαι;

— Μαριγώ! ξαναείπε και χωρίς ν' άφήση τά χαλινάρια, σφούγγισε με τήν ανάστροφη μεριά του μανικιού του ένα δακρυ χοντρό-χοντρό σά ρεθύθι. Κι' άφου έσεισε τούς ώμους του, ούτε λέξι πειά δεν έβγαλε.

Όταν κατέβηκα από τó έλκηθρο, τούδωκα δεκαπέντε ρούθλια περισσότερο. Με χαιρέτησε βαθεία, κρατώντας με τά δυό του χέρια τó σκουφο του κι' έπειτα τράβηξε σιγά-σιγά πάνω στο χιονισμένο σεντόνι τής παντέρμηης στέππας.

Η ΜΥΙΓΑ

"Όνειρεύτηκα ότι καθόμαστε ως είκοσι νομάτοι σε μιά μεγάλη κάμαρη μ' άνοιχτά παράθυρα.

Μεταξύ μας άντρες, γυναίκες, παιδιά, γέροι... "Όλοι μας μιλούμε για κάποιο γνωστό αντικείμενο, μιλούμε θορυβωδώς, όχι όμως και τόσο καθαρά, ώστε να ξεχωρίζη κανείς τί λέμε.

"Αξαφνα μέσ' στην κάμαρη μπαίνει ένα μεγάλο-μεγάλο, ως δύο πόντους μάκρος, έντομο... "Εμοιαζε με μυίγα ή καλύτερα με σφήκα: Τό κορμί του σταχτερό σά λάσπη. Του ίδιου χρώματος κ' ή ίσιες, τραχειές, φτερούγες του. Τό κεφάλι του τριγωνικό και στην άκρη κόκκινο, κατακόκκινο, σά ματοθαμμένο.

Τό παράδοξο αυτό έντομο αδιάκοπα γύριζε τó κεφάλι του προς τά κάτω, προς τά πάνω, δεξιά-άριστερά, μετακινούσε τά πόδια του, και ξάφνου πετούσε απ' τόν τοίχο, ποδχε σκαρφαλώσει και φτεροκόπαγε μέσ' στην κάμαρη κι' έπειτα πάλε καθόταν και πάλε πετούσε δώ κι' εκεί με τρόπο που μās τρώαζε.

"Όλοι μας τó παρακολουθούσαμε μ' άηδία, με φόβο, με φρίκη μάλιστα... Κανένας μας δεν είχε δη ποτέσ του τέτοιο ζούδι κι' όλοι φωνάζαμε: «Διώχτε το τó τέρας!» Και κινούσαμε τά μαντήλια από μακρυά, έπειδή κανένας δεν τολμούσε να τó πλησιάση.

Μονάχα ένας απ' όλους μας, ό νεαρότερος, ένας χλωμός νέος, μās κυττούσε άτάραχα. Κινούσε τούς ώμους, χαμογελούσε και δεν καταλάβαινε γιατί είχαμε θορυβηθή. Τίποτα αυτός δεν έβλεπε. Ούτε άκουε τó φριχτό φτερούγισμα.

Ξάφνου τó έντομο, σαν να τόν πρόσεξε. Πέταξε κατ' εύθειαν άπάνω του, κάθησε στο κεφάλι του και τόν δάγκασε στο μέτωπο, πάνω απ' τά φρύδια. Τό παιδί στέναξε ελαφρά κι' έπεσε κάτω νεκρό.

Η φοβερή μυίγα στη στιγμή πέταξε κι' έχάθη... Και τότε μονάχα καταλάβαμε πώς είχε μπη στην κάμαρη ό Θάνατος, ό ίδιος ό Θάνατος!